

libitū ita & nūc **L**icet eph supplēdo ei⁹ negligentiā otulerit. vide glo. &
tene eā mēti in ver. reuocari. dicit tñ hic quidā q̄ talis qui sine causa
reuocatur pōt implorare superioris officiū **D**e q̄ vide quod h̄ notatur
& in.c. Inſtruāte. qui cle. vel vo. & qd no. Jo.an.in.c.cū ſingula. de p̄bē
li. vi. in nouel.

De manualia que nō sūt de mēſa vacat p̄ mortem vel remotionem ſp̄oꝝ
qui illis p̄fidēt vide glo. prox. alle. iuncto tex.

R. **D**e Etate et qualitate ordinandorū.

Cle. i. Cum ecclesie quibus.

De inter cardinales null' ē qui ſaltē nō ē diacon⁹ notat glo.i.

An ouerſi laici ſint virtute illi⁹ cle. exclusi a capitulo cū nō ſint in ſacris
vt tex. iſte requirit. **D**ic q̄ ſi oēs in collegio ſunt tales certū ē q̄ non ex/
cludūt cū textus iſte loquat de his qui mācipat̄ diuinis officijs. alſ
ſequereſ q̄ moniales nō haberēt vocē in eaꝝ capitulo. ad h̄ vide glo
in b. mācipati. & pñl. & vlt. glo. in. c. ex eo. de elec. li. vi. **S**i aut̄ aliqui ſunt
clericī aliqui ouerſi laici. dicit h̄ic eadē glo. q̄ in ouerſis laicis h̄ nihil
imutaſ p̄ h̄ac oſtitutōeꝝ qz vt. S. dixi. iſta cle. loquit̄ de mācipatis diui/
nis officijs. quales nō ſunt ouerſi laici. ideo dicit h̄ic glo. in eis ſtādum
ei quod notat in diſto. c. ex eo. **S**ed aduerte tu. qz ibi ſolū dicit talē nō
debere eſſe in electōne vna cū clericis de alijs vero adiibus nihil dicit
Sed tu vide oīo p̄ fre. oſilio. ccvi. & p̄ ſpe. in ti. d̄ ſindico. &. quid de co/
uerſis. & p̄ Jo.an. post eḡ. in. c. i. de p̄cu. aliquid p̄ Jnn. in. c. ij. d̄ Insti.
& q̄ talis nō ſit de capitulo facit in argumētu. c. **E**t h̄i christ⁹ de iureiu.
iuncta ſuſſrip. cū fi. c. vide tñ in locis palle.

Nō conſtitut⁹ in ſacris pōt habere vocē i alīq̄ ecceſia collegiata clerico/
rum vel religioſoꝝ dūmō nō h̄eat rōne canonie. h̄ h̄eat alio iure puta
ex conſuetudine ſtatuto vel priuilegio glo. in b. mancipati in fi. et tene
eam menti.

Si canonice nō vult pmoueri ad ſacros neceſſitate ecceſie vrgente. pōt
canonicatu priuari vide glo. in b. impostaꝝ. ex q̄ iuncto tex. ac iuncta glo. i
b. annexi videſ q̄ canonicat⁹ de iure cōi nō h̄z annexū certū ordinem
ſacrum. erigēte tñ vtilitate ecceſie pōt moueri p̄ ſupiorem ut faciat ſe
pmoueri ad ordīnē neceſſariū. qd h̄i renuerit facere ſiū legitima cauſa
poterit priuari ut. vide de mā qd nō. in. c. licet canō. de elec. li. vi. in glo.
añpenſ. que ē notabilis plene diſtingueſ an & qñ ex non promotione
ad ordīnes poſſit quis priuari beneficio.

Conſtitutio respicit p̄terito reſpectu ad futuri pendētis & iā habitis ſeu
geſtis de p̄terito vide bonam glo. & tene mēti in b. impostaꝝ. in fi. **P**ro

eius recordari. et limitatione vide alia bona glo. in cle. i. de testa. in d.
deputatis.

Propensius derivat a prope vel propere. quod id est quod velociter vel se
stine. non. glo. in ver. propensius.

Canonicus in sacris si ostendit solu pedit vocem in capitulo et alia quod veniunt
ex voce. Statim vero in choro retinet pbenet et domum optare potest sicut
alius canonicus in sacris ostendit. dummodum consuetudo sibi non obuiet.

Delegatus a papa dari potest et cetera facere sicut quilibet alius canonici
quod quomodo dependet a voce capelli. vide bona gl. in b. In capitulo. Et hoc
facit ad ea que supra dixi. videlicet quod canonici non habent ordinem crucis
annerum a iure domini. Sed canonici debent promoueri secundum utilitatem et
necessitatem ecclesie indigentis.

Canonicus non in sacris admitti potest etiam si hoc ab aliis canonici
sibi cedat ad actus capitulares nec etiam ad actum electionis. nec etiam episcopi
possunt super hoc dispensare vide bona gl. in ver. cedat. Et non ex eadem
glo. quod per hoc verbum nullo modo ut interdictum dispensatio inferiorum
extra papam. Ad idem vide glo. in ver. nullo modo.

Quid autem si de facto talis admittitur in c. An electione vel alius actus corruat.
Dic quod non. de quo per Jo. an. in r. l. qd. alieui. in mercu. li. vi.

An canonici promotus ad sacros ante legitimam etatem deat seu possit habere
vocem in capitulo. durante minori etate videlicet glo. non. in b. ostendit. in pri
mo. que tenet quod non. Et vide in simili alia glo. non. in c. ei cui. cle. de pben
li. vi. quecludit promoto ante etatem legitimam non posse sequi beneficium
requiri illum ordinem ante etatem legitimam suscepit. Et tene mentem ut trans
glo. ad multa. et vide ad idem glo. h. prope s. j. e. generale. in verbo ob
seruantia pau. si ibi tenet orarium. et forte hoc casu verius quod non
requiritur ordinis executio ut habeat vocem nec est ipso iure suspendi
sus sed suspendendus.

Si canonicus non est in sacris tempore vacatio ecclesie tempore electionis fien
de regitur in sacris. an deat seu possit electioni interesse vide glo. in b.
ostendit quod sic. Quia debemus in hoc considerare habilitatem tempore electionis
fiende et bene loquitur. Et ultra iura allata adduco bonum tex. in c. ei cui
de preben. li. vi. Idem dicunt eandem glo. si tempore vacationis non
erat canonicus sed tempore electionis fiende sit.

Si canonicus in sacris non erit tempore vacationis ecclesie vult promoueri ad
sacros in quatuor temporibus occurribus infra terminum Tunc. ad elect
endum. An canonici teneant illum expectare glo. in uer. ostendit. dicit quod
non pari modo secundum eam non tenent expectare excusatum quod vult facere se ab
solui vel absque in loco de quod vocantur non erat. dicente se yelle dicere. quod non

Imputādū est ei sibi se nō cē habilē tpe electōis. cuz virt⁹ caplaris sit
penes habiles possūt illi q̄ volūt ifra iurl. terminū ad electōez pcedere
p h̄ qđ le. & nō. in. c. cū nobis. de elec. & in. c. vno. ne se. va. li. vi. in pn.

Quid si nullus de capitulo est in sacris & iminēt negotia que débat ex
pediri p platuz & capitulū. **D**ic q̄ sol⁹ plat⁹ expedit ar. illi⁹. c. vnic⁹ ne
se. va. qđ tene mēti. & nō. glo. in ver. ostitut⁹ pallegatā. **E**x quo collige
q̄ tota potestas dicitur penes platū quando nullum habz in collegio
vel nō habilē ad vocē dandum

Quid si iminet electio plati. & null⁹ de capitulo ē in sacris. **D**ic q̄ supor
d⁹ expeditae p totū pfixū terminū iuris. qr cū ipse vtat iure deuolutōis
debet expedare p totū tempus prefixum capitulo. vide bonam glo. in
dicto ver. ostitut⁹. in fi.

Du certi ordines sacri vel nō sacri certis dignitatibus. psonatib⁹ vel of
ficijs vel bñficijs de iure cōi vel pmeua institutione bñficij seu antiq
osuetudine vel statuto possūt esse annexi. **E**t atuerte q̄ talis annexio
pt eē duplex seu dupl̄ facta. **N**ūq̄ cī annexit ita q̄ talis dignitas seu
beneficiū nō possit offerri nisi ostituto in tali ordine q̄ cāu nō pōt quis
illud beneficiū obtinere l̄ hēat etatem ad illū ordinē & velit se ad illū
facere pmoueri. **S**ed oꝝ q̄ prius fit pmotus. **N**one exēplum in eligen
do in episcopum qui prius debz esse pmotus in subdiaconū ad min⁹
vt in. c. accepimus. de eta. & quali. **I**te pone exēplū in omēta. ecclesie.
prochialis que nō pōt fieri nisi sacerdoti vt i. c. nemo deinceps. d elec.
li. vi. & vide bona glo. in cle. vna. q. ti. px. in h̄. pmouēdis. **N**ūq̄ fit āne
dio vt obtainēs illud beneficiū d⁹ esse sacerdos. seu fit p bēta sacerdo
tal is & tūc nō requirif q̄ tpe electōis vel pūisionis fit sacerdos. h̄ sat.
est q̄ hēat etatē legitimā & velit se facere pmoueri vt probat hic in h̄ si
illi vero. qui sic debet intelligi & in. c. cū in cūctis. in. h̄. inferiora. d elec.
iuncto. c. i. de eta. & quali. & meli⁹ in. c. ij. tē insti. li. vi. & in. c. si p clericis
pauperib⁹. e. li. **H**oc videret de mēte glo hui⁹ cle. in ver. annexi. iuncta
glo. pcedēti. & sequē. post prīn. quā bene notab. **C**ōsiderāda ergo sunt
h̄ba annexionis ex quib⁹ poterit dephēdi an ordo requirat tpe pūish
onis an sufficiat q̄ supueniat.

Du obtainēs beneficiū vigore l̄rā papaliū nō ob. q̄ nō habeat ordinem
illi beneficio annexuz nō p h̄ eximit a pena hui⁹ cle. in. h̄. illi. nisi aliud
hēat l̄rā pape. glo. in h̄. annexi. in fi. **E**x quo nō. q̄ dispensatio cū fit stri
di iuris nō extēdit ad cēz sepabilē exquo sine illo pōt dispensatio suū
effectū opari. vide glo. c. quia in tm̄. de pben. & qđ dixi in. c. at si clericī.
in. h̄. de avulterijs. de iudi.

An plat⁹ hñs pncipalē dignitatē in ecclesia collegiata negligens pmou
eri ad ordinē illi dignitati annexum priuetur voce in eadem ecclesia

sicut canonico vel hñs dignitatē inferiorē psonatū vel officiū in ea ec
clesia. vide bona glo. in b. In eisdē que tandem vñ cludere qd nō. i vñ
rōne ex qua nota qd appellatione capituli nō venit platus cuz platus
i capitulum sunt diuersi vt patet de his que fiūt a p̄la. sine oſen. ca. in
Rubro et in nigro. nī ſorte ex largissima ſignificatiōne verbi. que nō
vñ fieri in iure penali ſeu nouo iurē antiqui correctiō qd ſingulariter
notabis qd ad hoc quotidiē allegat. Itē ex eadem glo. nō. qd licet p̄la/
rus i capitulū faciunt vñ corpus ſeu vnam eccleſiam non tamen in
cluditur ſub appellatione capituli.

Canonicus nō oſtitut⁹ in ſacris lz abſq; alia annexione ſacror⁹ ordinuz
ſit excluditus a voce capituli distributionē tñ obtinet i fructus preben⁹
ac reliqua que nō pueniūt ex voce capituli. Si aut̄ ordo ſacer ſit āne/
rus p̄ben⁹. tunc ſi nō ē in ſacris p̄dit vocem ſed distributiones nō. ſi tñ
infra annū nō fecerit ſe p̄moueri ad ordinē annē uiz. perdit dimidiam
distributionē nechabit vocē in capitulo licet alias ſit in ſacris. ex quo
nō habet ordinem ſacrum requiſitum puta diaconum. vide hic tex iū
da glo. in ver. ex tunc.

Din pena h'cle. in h. illi vero locū hēat in capellania vel altari habēti cer
tum ordinē annexū vide hic glo. in b. distributionū. que ſentit qd ſic. cū
tūc p̄t in eo locū ſibi vendicare puta respectu distributionū. Sed ego
in h dubito cū iſte h. p̄uideat ſolū in habēre dignitatē psonatū. officiū
vel p̄bēdā. ergo nō deberet habere locuz in Capellania vel altari. ſeu
alio beneficio extra p̄dicta. cuz ſit ius nouum i penale. Cogita tamē
Nō et eadez glo. qd in institutōe capellanie ſeu altaris p̄t prouideri
ut capellanus teneatur officiare eccleſiam in omnibus horis.

Si canōico r̄nuēti p̄moueri ad ordinē annexū ſtrahatur dimidia distri
butionī. put h dñ in h. illi. i alia dimidia nō ſufficiat ſibi ad ſuſtētationē.
Din deat fieri illa ſtractio. vide glo. in ver. dimidia. que dicit qd ſic. cū
deficiat p eo i tūc ceſſat hec pena cuz fuerit p̄mot⁹ qd plz lz alij aliter
dicat. de quo hic p docto. Cui aut̄ accrescat hec dimidia vide h ī eadē
glo. qua dicit qd canoniciſ intereſſetib⁹. nī ſi aliud hēat cōſuetudo ſeu
ordinatio eccleſie. Alij ut Huil. dicunt qd remanebit penes eccleſiā cui
facta ē iniuria ppter abūtiā vel negligentiā in nō recipiēdo ordinē an
nexū i in eo non deseruiendo. Sed tu oſidera verba ordinationis ſeu
ſtatuti. aut ei hec oſuetudo ſeu ſtatutū hz ut int̄ canonicos intereſſen
tes diuinis diſtribuāt. puta. x. i tūc fit vera op̄i. glo. Aut hz ut cui libz
intereſſenti den̄ quatuor. i tūc pars aliorum remanet in priori ſtatū
i fit vera op̄i. Huil. Refert qd hoc tandem tenuit Jo. an. in quibusdam
apostillis quas poſtea fecit ad glo.

Cle. **Generali ecclesie:**

Hodie nō obseruāt in ordinātis tēpōz intersticia. vñ laic⁹ in carnisprīuſo
in resurrectōis festo p̄sbiter esse posset vide glo.ij.post p̄n. **E**t dicuntur
tempoz intersticia. i. interualla que oliz mandabāt p̄ antiquos canoni-
nes. debebat enī q̄s certo tpe p̄bari in vno ordine anteq̄ promoueret
ad maiore de quib⁹ lxxvij. di. in. c. ij. r. c. mōachus. cū h.

An p̄ dissuetudinem aut ḥtrariā obuetudinē possit derogari dispositioni
hui⁹ cle. vt ante etatē hic p̄firā ordinari quis possit. **E**t r̄sive p̄mo φ
fic. nā sicut respectu antiq̄z canonū sup̄ etate disponētiuz ponderat h
gnalis obseruātia. **I**n ḥtrariū ita dicēdum eadem rōe respectu h⁹ cle.
q̄ ad obuetudinē que nouiter possit induci nā talis obuetudo hodie nō
ē in multis locis inducta ⁊ p̄ h̄ facit h̄ glo.ij.post mediū dū dicit φ an
hanc decre. potuisset pmoueri ante etatē fm canones antiq̄s req̄ita.
q̄si antiqua iura p̄ dissuetudinē forēt oblatā. **H**z in ḥtrariū facē iste ter.
in eo φ nō declarat in iurib⁹ antiq̄s ecē drogatū p̄ ḥtrariā obuetudinē
vt nō. in cle. px. ad idē facit h̄ verbū decernim⁹. iūda glo. p̄terea cōsue-
tudo nō p̄iudicat iuri positivo nisi h̄ rōabilis vt in. c. fi. de obue. h̄ non
v̄r rōnable ut ante etatē hic ex p̄ssā quis pmoueat maxie respectu sa-
cerdotalis ordinis cū ante xv. annū nō dica⁹ quis in viri etate vt in
l. i. C. de mō. **I**nde dux eēt sibi omittere tantu⁹ mīsteriū cū nulla dū
gnitas secularis fili⁹ sit sacerdotio. xcvi. di. duo sūt. **E**t in seculari dī-
gnitate ad mīstrāda req̄ritur etas. xv. annoz. vt in. l. rē publicā. ff. de
mune. et hono. nō. in. c. cū i. cūdīs. de elec. ad idē facē rō. c. vel nō ē opos-
de tēpo. or. ⁊ tu pōdera q̄r iste ter. nō dicit inter clericos seculares ⁊ re-
ligiosos. sic oēs a pari iudicāt i. obfūātia h⁹ cle. qđ g⁹ le. ⁊ nō. in. c. mo-
nach⁹. lxxvij. di. hodie nō obseruat. qđ nota presertī vbi non disponit
sup̄ intersticijs tpm nō ita subtilē in religiosis h̄c in seclarib⁹ clericis
obseruādū q̄r intersticia solū obseruabāt ad mores aprobādos qđ i. r̄li-
gio⁹ supplebat religionis deuotio ⁊ asperitas.

An pmotus in subdiaconū ante etatē ltimā h̄re dēat vocē in ea pīculo.

Glo. ij. hic sentit φ nō ⁊ clarius infra in ver. diaconatus. ⁊ i. cle. S. px.
vbi dixi. pau. tñ ibi ḥtra.

Terbū decernim⁹ inducit ius nouū. non autē antiq̄ iuris declaratoriū.

Nā p̄mo casu satīs ē ad illo⁹ verbo⁹ verificatōez vt h̄ in gl. in h̄. decer-
nim⁹. vide tñ qđ scriphi in. c. decernim⁹. de iudi et qđ in fili⁹ nō. glo in h̄.
censem⁹. in cle. vñica. de 9ces. p̄ben. **A**liud ip̄ortat h̄ dicit quē esse seu eē
debere in xvij anno. ⁊ aliud h̄ dicit quē esse seu eē debere xvij annoz.

Nā p̄mo casu satīs ē ad illo⁹ verbo⁹ verificatiōz φ quis xvij. annū
inchosuerit. **I**n z° vero casu annus dēt esse apletus glo. in ver. xvij.

Et idem dicit in alio annoz numero ad quod vide ter. iūda glo. in. c.

subdiacon⁹. lxxvij. dī. Itē dicit secur⁹ esse si dicere⁹ cū p̄uenir⁹ in xvij.
annū vel ad xvij. annū. qz tūc ann⁹ dī esse op̄let⁹. vt in. l. nec putabaz.
ff. ⁊ qd. ibi nō. doc. de dī. ⁊ demon. Et dat ibi rō differētie qz qn̄ dīdīo
In. iungit ablatiuo. significat intrinſice. Ideo sufficit q̄ sit in alio an/
no oſtitut⁹. sed qn̄do iūgīt cū accusatiuo tūc significat extrinſice. vnde
debet esse extra illū annū iuxta illum verb⁹. In campo curro si his bene
dicis in illo. Et hec nota. ⁊ vide glo. in prealle. l. nec putabam.

Quid si quis fuerit pmotus ante etatē hīc oſtitutā. Glo. penl. dīc q̄ ordi
nans a collatōe ordinuz. ordinatus vero suspēdit ab executōe illi⁹ or
dinis vſq; ad etatē ltimā. p. c. vel nō ē compos. d̄ tēp. or. vide. c. subtia
conus. lxxvij. dī. vbi dicit q̄ ordinat⁹ ad sacrū ordinē ante etatē ltimaz
debet deponi. Etiam si vis hoc tenere potes respōdere ad. c. vñ nō ē co/
pos. q̄ papa nō ponit ibi casum in alijs faciendo iūs de nouo. H̄z vo
luit forte ita mīte pcedere cū illo q̄ ante pubertatē fuit ordinatus. ⁊ hic
rōe teneris eratis forte sic fuit cū illo processū. Hinc ē q̄ ibi sit suspēho
in penā ⁊ iniuriā ⁊ non ordinati sed illud. c. Subdiaconus. disponit d̄ pe
na in odium ordinati. ergo nō ē recedenduz a iure antiquo. ar. l. p̄cipi
mus. in fi. C. de appell. Cogita.

Verum ep̄s possit dispensare sup̄ etate ordinātorum glo. hīc penl. vult
simpliciter q̄ non. Et tene eam semp̄ menti. facit. c. dilectus de tēp. ord
⁊ qd̄ dixi in. c. at si clerici. in. h̄. de adulterijs. de iudi.

Que etas requiratur in mīoribus ordinibus. vide hīc glo. fi. quā teneb
mēti. que dicit q̄ maior infantia sc̄z post vij. annuz pōt quis pmoueri
ad mīores ordines. p̄ hoc dixit glo. in. c. si eo tpe. de xp. li. vi. q̄ maior
septennio pōt hēre beneficia sine cura exq̄ pōt ordinari. de hoc tñ vlti.
vide qd̄ dixi in. c. sup̄ inordinata. de prebē. Et vide ad vtrūq; dictū tex
winda glo. in. c. de his. xxvij. dī.

R. De officio vicarii.

Cle. Que de ecclesiis.

Appellatōe cure aīaz venit cura nedū in foro penitētiali h̄ etiam in foro
cōtentioso vide glo. in ver. curā. p̄ Jnno. in. c. duduz. ij. S. de elect. Et nō.
ex ea dē glo. iūdo ter. q̄ habēs curā aīaz licet in foro cōtentioso rōne
beneficij ecclēsiastici teneat esse sacerdos sine habeat illā ut reat or sine
vt perpetuus vicarius.

De extrauagās Johānis q̄ incipit Erecrabilis. h̄z locū in vicarijs ppe/
ciis. vide glo. in ver. amittēdis. Et nō ex eadē glo. q̄ appellatōe bñficij
curati venit vicaria ppetua ecclēsie curate licet commenda ecclēsie nō
possit fieri nisi ei q̄ actualē sit sacerdos. vt i. c. nēo deinceps. d̄ elec. li. vi.